

9,7 km - 3 uur 14
Zuidkust van Schouwen - Nationaal Park Oosterschelde

Natuurmonumenten

Wandelroute Levensstrijd Zierikzee - langs water en land

Ervaar de zilte en natte natuur van Plan Tureluur, waar de sporen van de eeuwenlange strijd tegen het water nog zichtbaar zijn. Deze bijna tien kilometer lange wandeling voert door de natuurgebieden Levensstrijd en Rengerskerke: een landschap van weidse uitzichten, met kans op bruinvissen en zeehonden in de Oosterschelde.

Het gebied is een oase voor duizenden kust- en weidevogels: tijdens de vogeltrek landen ze hier voor rust en voedsel. Overwinteraars als smient, wulp en wintertaling maken in het voorjaar plaats voor broedvogels als Kievit, grutto en tureluur. De rosse grutto, zilverplevier en kanoetstrandloper komen aansterken tijdens hun lange reis.

Volg de route via de wandelknooppunten hieronder. Start vanaf parkeerplaats Hoofdpoortstraat (vrij parkeren) in Zierikzee, bovenaan de dijk. Combineer je wandeling met een bezoek aan deze monumentenstad met zijn pittoreske straatjes, haven, horeca en winkels.

Praktische informatie

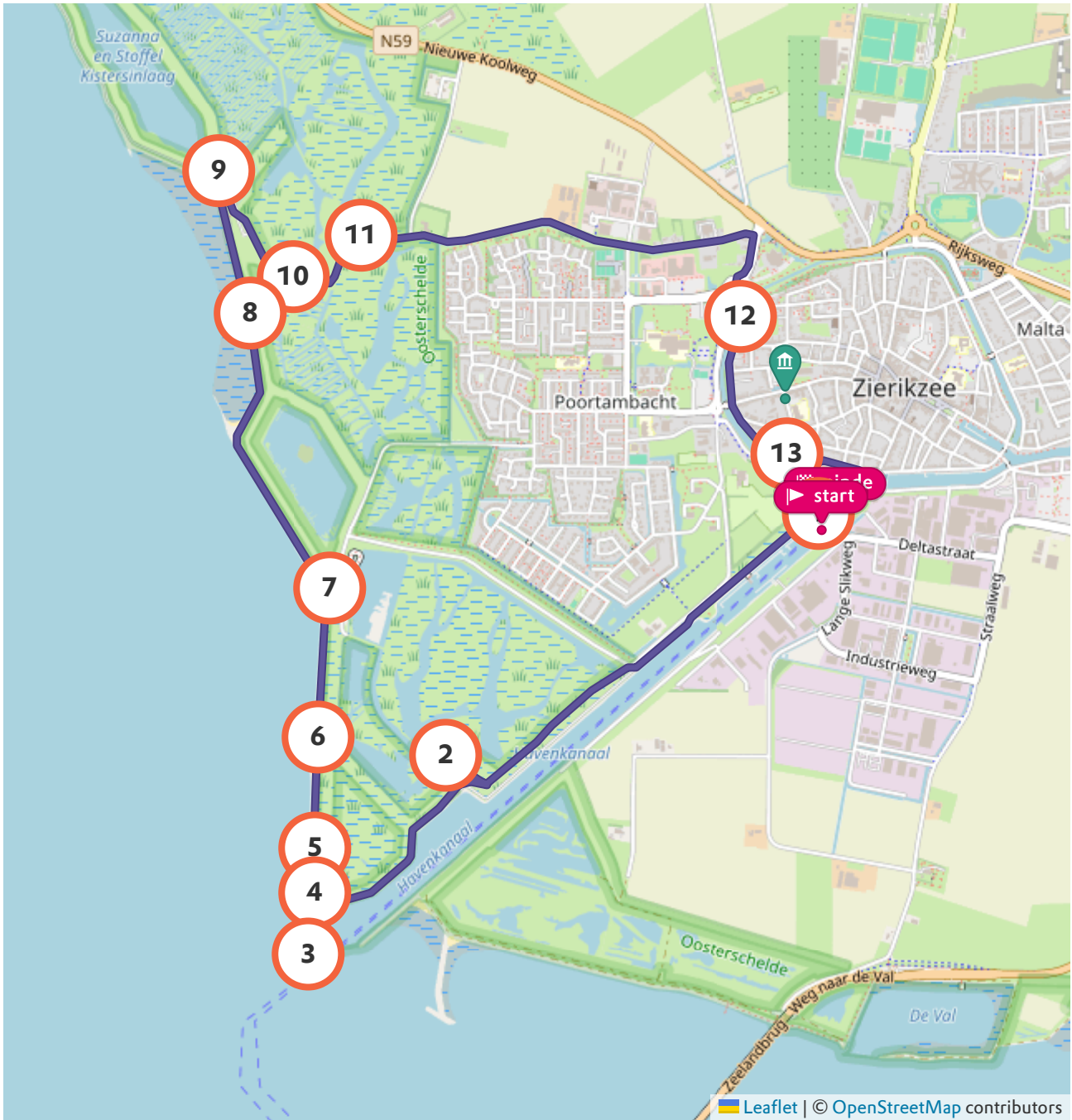

Honden mogen mee mits
aangelijnd, op de paden

Waar kun je starten

West Havendijk,
Zierikzee (ZL)

---

1 Startpunt

Dit is Zeeland! Hier aan de Zuidkust van Schouwen geniet je van weidse uitzichten en zilte lucht. Vanaf de dijk wandel je door een landschap vol vogels en kleurrijke natuur. Je kijkt uit over de Oosterschelde waar bruinvissen en zeehonden leven. Op deze tocht is van alles te zien en beleven – ontdek al wandelend de vogelboulevard van Zeeland.

Volg het wandelknooppuntennetwerk. Start vanaf parkeerplaats Hoofdpoortstraat (vrij parkeren) in Zierikzee, bovenaan de dijk en volg: 44-43-66-36-37-11-44. Je kunt deze route inkorten tot 6 kilometer via de knooppunten 67 en 37.

---

2 Vogels kijken

Uitkijkpunt Kiekuut is een ideale plek om de enorme vogelrijkdom van dichtbij te beleven. Kijk omhoog: in het voorjaar zie je kieviten hun acrobatische vluchten maken. Het hele jaar door maak je kans om vissende lepelaars te spotten: ze gebruiken hun lepelvormige snavel om garnaaletjes en stekelbaarsjes naar binnen te 'zeven'. In de winter strijken hier grote groepen smienten en wintertalingen neer, op zoek naar een plek om even bij te komen en aan te sterken voor het vervolg van hun lange reis.

Volg knooppunt 66.

---

3 Bruinvis

Volg het pad tot het uiterste puntje van het havenhoofd. Dit is een van de beste plekken om bruinvissen te spotten. De bruinvis wordt vaak aangezien voor een dolfin, maar behoort tot de walvisachtigen. Het is een van de kleinste soorten binnen deze familie: een bruinvis wordt maximaal zo'n 1.90 meter lang.

Op zoek naar voedsel duiken de dieren een minuut of drie onder water. Op de zeebodem vinden ze een gevarieerd menu van kleinere vissoorten als sprat en haring, maar ook inktvissen en schaaldiertjes. Eenmaal boven blijven ze ongeveer anderhalve minuut aan de oppervlakte. Dan is hun rugvin een paar seconden zichtbaar – wie goed oplet, kan zomaar een glimp opvangen.

Volg knooppunt 66.

4 Inlaag en karrevelden

Boven op de dijk kijk je uit over de inlaag en karrevelden van natuurgebied Levensstrijd. De grond werd hier vroeger grotendeels afgegraven om de dijken te verhogen. Om een nieuwe watersnoodramp voor te zijn, legde men op sommige plekken reservedijken aan. Zo ontstond een inlaag.

In de inlaag zijn nog altijd de sporen zichtbaar van de karren die de afgegraven grond naar de dijk vervoerden. Nu dienen de ondiepe gebieden als voedsel- en rustgebied voor kustvogels. Je kunt hier soorten als tureluur, scholekster en wulp aantreffen. Volg knooppunt 66.

5 De Zeelandbrug

Turend over de Oosterschelde valt je oog op de imposante Zeelandbrug. De brug vormt een belangrijke verbinding tussen Schouwen-Duiveland en Noord-Beveland en werd op initiatief van de Provincie Zeeland gebouwd om een goede noord-zuidverbinding te garanderen.

De bestaande veerdienst tussen Schouwen-Duiveland en Noord-Beveland kon de toenemende verkeersdruk niet meer aan, terwijl de aanleg van de stormvloedkering (afdamming van de Oosterschelde) langer op zich liet wachten dan gepland. In 1965 opende koningin Juliana de ruim vijf kilometer lange brug met haar 54 pijlers. Sindsdien is het een herkenbaar Zeeuws icoon – en vanaf hier prachtig zichtbaar. Volg knooppunt 66.

6 Ijsvogel

Vooral in de wintermaanden trekken ijsvogels uit het binnenland naar de zuidkust van Schouwen om te vissen. Het zoute zeewater van de Oosterschelde befrist nooit, waardoor ze ook in strenge winters aan proovis kunnen komen.

De grote stenen langs de onderkant van de zeewering vormen een ideale rust- en uitkijkplek. De ijsvogel valt direct op door zijn felblauwe rug, oranje borst en zijn luide, fluitende roep wanneer hij voorbij vliegt. Volg knooppunt 66.

7 Kortere route

Wie de route wil inkorten, kan hier afslaan. Volg dan eerst knooppunt 67, daarna 37. Zo ontstaat een route van ongeveer 6 kilometer.

8 Wegrestaurant voor kustvogels

Bij zonnig weer licht de witte schelpenbult midden in de Oosterschelde prachtig op: een magisch gezicht. Deze bult maakt deel uit van de Roggenplaat, een zandplaat van zo'n 1500 hectare die fungeert als een 'wegrestaurant' voor kustvogels.

De vele kokkelschelpen vormen belangrijk voedsel voor scholeksters. Lege schelpen worden door de getijdestroming op de meest oostelijke punt van de Roggenplaat afgezet. Waar de bult vroeger als enige nog boven het water uitstak, verdwijnt hij tegenwoordig bij hoog water door veranderende stromingspatronen.

Volg knooppunt 36. Voor de verkorte route (6 km) kun je 67 en 37 volgen.

9 Uitzicht op karrevelden

Vanaf dit uitkijkpunt heb je een spectaculair uitzicht over de karrevelden en karresporen. Hier vertelt het landschap nog altijd het verhaal van de strijd tegen het water, die hier diepe sporen heeft achtergelaten.

Zilte planten als zeekraal en klein schorrenkruid gedijen hier goed en kleuren het gebied in het najaar dieprood en paars. Een prachtig contrast met de donkere wolken. Aan de linkerkant zie je de Suzanna's en Kisters Inlaag, aangelegd als reservedijk voor noodsituaties.

Volg knooppunt 37.

10 Kleine zilverreiger

Sinds het begin van deze eeuw laat de kleine zilverreiger zich hier steeds vaker zien: een opvallend witte verschijning langs de ondiepe oevers van Rengerskerke. In tegenstelling tot de grote zilverreiger is deze soort meer een liefhebber van zilt water.

De kleine zilverreiger is herkenbaar aan de gele tenen en jaagt stilstaand of lopend in ondiep water op kleine visjes. Slapen doet hij vaak in de bomen bij Schelphoek of Ouwerkerk; de broedplekken liggen vooral in Voornes Duin bij Oostvoorne. Volg knooppunt 37.

11 Weidevogels en steltlopers

Hier is volop ruimte gemaakt voor weidevogels en steltlopers. De voormalige landbouwgronden zijn nu ingericht als grasland, waarbij de contouren van het oude boerenland nog zichtbaar zijn.

Oude krekens zijn in ere hersteld: zoutminnende planten als zeekraal en zeeaster profiteren daarvan. Het behoud van bestaande graslanden in combinatie met de aanwezigheid van akkerbouw in de omgeving trekt akkervogels aan. Een aantrekkelijk leefgebied voor de veldleeuwerik, Kievit, grutto en gele kwikstaart. En met een beetje geluk zie je hier ook de patrijs opduiken.

Volg knooppunt 11.

12 Zierikzee

Je bent weer terug in Zierikzee. Wandel door een stad die haar ontstaan en welvaart te danken heeft aan het water. Zierikzee lag aan de Gouwe, in de Middeleeuwen de belangrijkste scheepvaartverbinding tussen Vlaanderen en Holland.

Loop door de stad en voel nog de voorspoed die ze ooit heeft gekend. Dat hier vandaag nog vele waardevolle monumenten te zien zijn, is te danken aan de periode van armoede die volgde op de tijd van welvaart. Doordat er geen geld was om te slopen en opnieuw te bouwen bleven deze historische panden en plekken bewaard. Volg knooppunt 44.

---

13 Eindpunt

Geniet na je wandeling van een welverdiend hapje of drankje. In Zierikzee vind je genoeg horeca om even bij te komen.

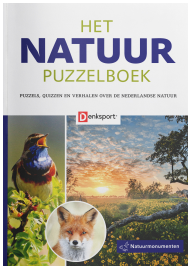

Word nu ook lid

Sluit je net als 968.000 anderen aan bij Natuurmonumenten. Je beschermt niet alleen de natuur in Nederland, maar je ontvangt ook een welkomstpakket en alle ledenvoordelen.

nm.nl/de-natuur-in/word-lid

Nieuw: Het Natuur Puzzelboek

Het Natuur Puzzelboek: een boek van 160 pagina's vol puzzels, verhalen en weetjes over de natuur in Nederland. Leuk om zelf mee aan de slag te gaan of om cadeau te geven. Je bestelt 'm op

nm.nl/puzzelboek